

ע"פ 2734/16 - נתן גלהר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 2734/16

כבוד הנשיאה מ' נאור
נתן גלהר

לפני:
המערער:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד
השופט ר' כרמל) מיום 28.3.2016 בתיק ת"פ
48484-07-15

פסק דין

לפני ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט ר' כרמל) מיום 28.3.2016 שלא לפסול עצמו
מלדון ב-ת"פ 48484-07-15.

1. כנגד המערער הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כנוסחו לפני תיקון 119). ביום 28.3.2016 נערך דיון הוכחות שבמהלכו נחקר עד מטעם התביעה ששימש כתצפיתן של המשטרה. התצפיתן העיד כי ראה באמצעי תצפית חסוי את המערער מרים אבן ומיידה אותה ברכב. על כך נשאל התצפיתן על ידי ב"כ המערער - מספר פעמים ובווריאציות שונות - האם הוא יכול היה לראות שהמדובר באבן, ולא בעצם אחר כלשהו. פעם אחר פעם סירב התצפיתן לענות לשאלה, כדי לא לחשוף, לדבריו, "שיטות ואמצעים", בשים לב לתעודת חיסיון שבה החזיק. כך נמשכה החקירה, עד שבשלב מסוים התערב השופט כרמל והסביר לעד כי השאלות מכוונות לתוצאת התצפית להבדיל מהאמצעי ששימש לה. בין היתר שאל השופט את העד "האם יכולת לראות מה יש שם ביד או על ידו?", והתצפיתן השיב על כך בחיוב. השיג ושיח בין הצדדים בנוגע ליכולתו של התצפיתן לענות על שאלות אלה, נמשך, תוך מעורבות של השופט. בסוף הדיון ביקש המערער כי השופט יפסול עצמו מלדון בתיק, בטענה כי התערב בחקירה הנגדית באופן שהציב אותו לצד התביעה. השופט דחה את בקשת

עמוד 1

הפסלות, מבלי שבקש את תגובת התביעה, מהטעם ששאלותיו היו בגדר שאלות הבהרה גרידא. כמו כן נדחתה בקשת המערער להאריך את המועד להגשת הערעור. מכאן הערעור שלפניי.

2. מכיוון שהדין הרלוונטי הוקלט, ותמלולו – שנערך על ידי חברה חיצונית – התעכב, הוגש תחילה הערעור בלא הפרוטוקול ובלא ההחלטה הרלוונטית. ביום 7.4.2016 הוגשה תגובת המשיבה לערעור, וביום 20.4.2016 הגיש המערער את פרוטוקול הדין וכן השלמה לטיעוניו.

3. המערער טען כי השופט גילה התערבות אקטיבית ויתירה בחקירת העד שכללה שאילת שאלות מדריכות, התערבות המגלה חשש ממשי למשוא פנים ומצדיקה בשל כך את פסילתו. לטענת המערער, כאשר הסביר השופט לעד כי השאלה אינה קשורה בשיטות ואמצעים, הוא תזה בדבר התפרסות תעודת החיסיון. זאת ועוד, כאשר שאל השופט את העד "האם יכולת לראות מה יש שם ביד או על ידו", הוא למעשה חילץ מהעד תשובה חיובית שסייעה רבות לתביעה. לטענת המערער, הדין קובע כי על בית משפט "שפורץ לתביעה דרכים חדשות בשאלות שהוא מציג לעד", לפסול עצמו מלשבת בדיון. כך בפרט כאשר ההתערבות מצד בית המשפט נוגעת בסוגיה המרכזית השנויה במחלוקת בין הצדדים, ובמיוחד כאשר הסנגוריה נמצאת בעמדת נחיתות מובנית בשל החיסיון ממנו נהנית התביעה.

המשיבה, מנגד, סברה כי התערבות השופט הייתה הכרחית לשם קידום הדין, וכי היא אינה מגלה שום עילת פסלות.

4. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובקטעים הרלוונטיים מפרוטוקול הדין, הגעתי למסקנה שיש לדחות את הערעור.

5. כידוע, בהתאם לאמור בסעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, המבחן לפסלות שופט הוא קיומן של נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים. בענייננו מתעוררת השאלה אם התערבותו של השופט בחקירת העד יוצרת חשש ממשי למשוא פנים מצדו. אכן, על בית המשפט לנהל את ההליך באובייקטיביות, אולם אובייקטיביות שיפוטית אינה מחייבת פסיביות מוחלטת (יגאל מרזל דיני פסלות שופט 182 (2006)). "על בית המשפט מונחת האחריות לנהל את הדין כך שיביא לחקר האמת בצורה היעילה ביותר. מעורבות בית המשפט בהליך המתקיים לפניו אינה מעידה בהכרח על חוסר אובייקטיביות מצדו" (ע"פ 6174/14 פרידמן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (3.10.2014)). גם התערבות יתר בלתי רצויה של בית המשפט – ואיני מחווה דעה כי כזו היא ההתערבות בענייננו – אינה מצדיקה פסילת המותב אם אינה יוצרת חשש ממשי למשוא פנים (ע"פ 1996/91 הורביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(3) 837, 842 (1991)). בענייננו, לא השתכנעתי כי התערבותו של השופט בחקירת העד – הגם שהייתה אינטנסיבית בשלב מסוים – יוצרת חשש כאמור. השופט התערב בשלב שבו חקירת הסנגור "נתקעה" כביכול, בשל סירובו של העד למסור מידע בניגוד לחסיון. על רקע זה, מתקבל הרושם כי התערבותו של השופט נועדה לקדם את החקירה לנוכח סירובו המתמשך של העד לענות. השופט אך שב על שאלותיו של הסנגור בווריאציות אחרות מעט, או לחילופין שאל שאלה כללית יותר. מכאן אין להסיק שהעד "הודרך" על ידי השופט ללכת בנתיב המסייע לתביעה דווקא.

6. סוף דבר – הערעור נדחה. בנסיבות העניין לא יהיה צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ג בניסן התשע"ו (21.4.2016).

עמוד 2

ה נ ש י א ה
